Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria C

C/2025/1800

4.4.2025

P10_TA(2024)0041

Genetycznie zmodyfikowana kukurydza MON 810

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 listopada 2024 r. w sprawie decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2024/1828 odnawiającej zezwolenie na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, paszy zawierającej genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MON 810 lub składającej się z niej oraz żywności i produktów paszowych wyprodukowanych z tej kukurydzy, a także uchylającej decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2017/1207 (2024/2840(RSP))

(C/2025/1800)

Parlament Europejski,

— uwzględniając decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2024/1828 odnawiającą zezwolenie na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, paszy zawierającej genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MON 810 lub składającej się z niej oraz żywności i produktów paszowych wyprodukowanych z tej kukurydzy, a także uchylającą decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2017/1207 ([1]),

— uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003 z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy ([2]), a w szczególności jego art. 11 ust. 3 i art. 23 ust. 3,

— uwzględniając głosowanie – bez wydania opinii – przeprowadzone 26 kwietnia 2024 r. przez Stały Komitet ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz, o którym mowa w art. 35 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003, oraz głosowanie komitetu odwoławczego 29 maja 2024 r., w wyniku którego również nie wydano opinii,

— uwzględniając art. 11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającego przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję ([3]),

— uwzględniając opinię Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) z dnia 30 listopada 2023 r., opublikowaną 19 stycznia 2024 r. ([4]),

— uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje zawierające sprzeciw wobec zatwierdzania organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO) ([5]),

— uwzględniając art. 115 ust. 2 i 3 Regulaminu,

— uwzględniając projekt rezolucji Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,

A. mając na uwadze, że 6 października 2022 r. przedsiębiorstwo Bayer Agriculture BV z siedzibą w Belgii, zwróciło się do Komisji, w imieniu Bayer CropScience LP z siedzibą w Stanach Zjednoczonych, z wnioskiem o odnowienie decyzji wykonawczych Komisji 2013/649/UE ([6]) i (UE) 2017/1207 ([7]); mając na uwadze, że zgodnie z art. 11 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 okres zatwierdzenia genetycznie zmodyfikowanego pyłku wyprodukowanego z genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy MON 810 do zastosowań w żywności objętych decyzją wykonawczą 2013/649/UE został automatycznie przedłużony do czasu podjęcia decyzji w sprawie wniosku o odnowienie;

([1]) Dz.U. L, 2024/1828, 4.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1828/oj.
([2]) Dz.U. L 268 z 18.10.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1829/oj.
([3]) Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj.
([4]) Opinia naukowa panelu EFSA ds. organizmów modyfikowanych genetycznie dotycząca oceny genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy MON 810 w celu odnowienia zezwolenia na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 (dokumentacja GMFF-2022-9450), Dziennik EFSA, 2024;22(1):8489, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8489.
([5]) W ósmej kadencji Parlament przyjął 36, a w dziewiątej – 38 rezolucji sprzeciwiających się zatwierdzaniu GMO.
([6]) Decyzja wykonawcza Komisji 2013/649/UE z dnia 6 listopada 2013 r. zezwalająca na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, pyłku wyprodukowanego z kukurydzy MON 810 (MON-ØØ81Ø-6) (Dz.U. L 302 z 13.11.2013, s. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2013/649/oj).
([7]) Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/1207 z dnia 4 lipca 2017 r. odnawiająca zezwolenie na wprowadzenie do obrotu na mocy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady produktów ze zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy MON 810 (MON-ØØ81Ø-6) (Dz.U. L 173 z 6.7.2017, s. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2017/1207/oj).

B. mając na uwadze, że 30 listopada 2023 r. EFSA wydał pozytywną opinię, którą opublikowano 19 stycznia 2024 r.;

C. mając na uwadze, że kukurydza zmodyfikowana genetycznie została zmodyfikowana tak, aby wytwarzała środki owadobójcze („toksyny Bt");

Nierozstrzygnięte kwestie dotyczące toksyn Bt

D. mając na uwadze, że w szeregu badań zaobserwowano, iż skutki uboczne powstałe w wyniku narażenia na toksyny Bt mogą wpływać na układ odpornościowy człowieka, oraz zauważono, że niektóre toksyny Bt mogą wykazywać właściwości adiuwantów ([8]), co oznacza, że mogą nasilać alergenność innych białek, z którymi wchodzą w styczność;

Uprawy Bt: wpływ na organizmy niebędące przedmiotem zwalczania

E. mając na uwadze, że w przeciwieństwie do środków owadobójczych, których stosowanie powoduje narażenie w czasie oprysku i przez ograniczony czas po oprysku, uprawa zmodyfikowanych genetycznie roślin Bt oznacza ciągłe narażenie organizmów zwalczanych i innych niż zwalczane na toksyny Bt;

F. mając na uwadze, że nie można już uznawać za prawidłowe założenia, iż toksyny Bt wykazują jeden specyficzny dla danego celu zwalczania sposób działania, i nie można wykluczyć wpływu na organizmy inne niż zwalczane; mając na uwadze doniesienia o różnorodnych skutkach dotykających coraz większą liczbę organizmów innych niż zwalczane; mając na uwadze, że w niedawnym przeglądzie ([9]) wymieniono 39 recenzowanych publikacji, w których odnotowano istotny niekorzystny wpływ toksyn Bt na wiele gatunków „spoza obszaru działania";

Uwagi państw członkowskich

G. mając na uwadze, że podczas trzymiesięcznego okresu konsultacji państwa członkowskie zgłosiły EFSA wiele krytycznych uwag ([10]), w tym fakt, że dane dotyczące składu zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy powinny zostać sprawdzone i ponownie przeanalizowane oraz że analiza powinna spełniać obecne wymogi EFSA, m.in. badania równoważności, oraz że przegląd literatury nie obejmował badań dotyczących losu Cry1Ab w środowisku ani potencjalnego wpływu pozostałości upraw Bt na organizmy niebędące przedmiotem zwalczania, co jest problematyczne, ponieważ publikacje wskazują, że przeniesienie genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy z paszy na obornik może prowadzić do narażenia organizmów glebowych na Cry1Ab, a to może wywołać negatywne skutki dla organizmów glebowych z konsekwencjami dla różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych;

H. mając na uwadze, że zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003 genetycznie zmodyfikowana żywność lub pasza nie może wywierać szkodliwego wpływu na zdrowie ludzi i zwierząt ani na środowisko naturalne, a przy sporządzaniu decyzji Komisja musi brać pod uwagę wszelkie istotne przepisy prawa Unii oraz inne uzasadnione czynniki istotne dla sprawy; mając na uwadze, że te uzasadnione czynniki powinny obejmować zobowiązania Unii wynikające z celów zrównoważonego rozwoju ONZ oraz Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej;

Zmniejszenie zależności od paszy z przywozu

I. mając na uwadze, że jednym z wniosków wyciągniętych z kryzysu związanego z COVID-19 i trwającej wojny w Ukrainie jest potrzeba uniezależnienia się Unii od niektórych materiałów krytycznych; mając na uwadze, że w piśmie określającym zadania kandydata na komisarza Christophe'a Hansena przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen zwraca się do niego, by przeanalizował sposoby ograniczenia przywozu kluczowych towarów ([11]);

([8]) Zob. Rubio-Infante N., Moreno-Fierros L., „An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals" [Przegląd bezpieczeństwa i skutków biologicznych toksyn Cry Bacillus thuringiensis u ssaków], Journal of Applied Toxicology, maj 2016, 36,5, s. 630–648, https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252.

([9]) Hilbeck, A., Defarge, N., Lebrecht, T., Bøhn, T., „Insecticidal Bt crops. EFSA's risk assessment approach for GM Bt plants fails by design" [Rośliny owadobójcze Bt. Podejście EFSA do oceny ryzyka związanego ze zmodyfikowanymi genetycznie roślinami Bt nie daje właściwych wyników z powodu przyjętych metod], RAGES 2020, s. 4, https://www.testbiotech.org/wp-content/uploads/2023/12/RAGES_report-Insecticidal-Bt-plants.pdf; Zob. np. Hilbeck, A., Otto, M., „Specificity and combinatorial effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in the context of GMO environmental risk assessment" [Swoistość i skutki skojarzone toksyn Cry Bacillus thuringiensis w kontekście oceny ryzyka związanego z GMO], Frontiers in Environmental Science, 2015, 3:71, https://doi.org/10.3389/fenvs.2015.00071.

([10]) https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/action/downloadSupplement?doi=10.2903%2Fj.efsa.2024.8489&file=efs28489-sup-0008-Annex_8.pdf.

([11]) https://commission.europa.eu/document/2c64e540-c07a-4376-a1da-368d289f4afe_en

Niedemokratyczny proces podejmowania decyzji

J. mając na uwadze, że 26 kwietnia 2024 r. Stały Komitet ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz, o którym mowa w art. 35 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003, nie wydał opinii, co oznacza, że zezwolenia nie poparła kwalifikowana większość państw członkowskich; mając na uwadze, że w wyniku głosowania 29 maja 2024 r. komitet odwoławczy po raz kolejny nie wydał opinii;

K. mając na uwadze, że w trakcie ósmej kadencji Parlament przyjął łącznie 36 rezolucji, w których sprzeciwił się wprowadzeniu do obrotu GMO do zastosowania w żywności i paszy (33 rezolucje) oraz do uprawy w Unii (3 rezolucje); mając na uwadze, że w dziewiątej kadencji Parlament przyjął 38 sprzeciwów wobec wprowadzania GMO do obrotu;

L. mając na uwadze, że Komisja nadal wydaje zezwolenia na GMO, mimo że sama stwierdziła niedemokratyczność tego procesu, a także mimo braku poparcia ze strony państw członkowskich i mimo sprzeciwów Parlamentu;

M. mając na uwadze, że żadna zmiana w prawie nie jest konieczna, by Komisja mogła nie zatwierdzić GMO, jeżeli w komitecie odwoławczym kwalifikowana większość państw członkowskich nie opowie się za zatwierdzeniem ([12]);

N. mając na uwadze, że 2 lipca 2024 r. Komisja odnowiła zezwolenie na wprowadzenie do obrotu zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy;

1. uważa, że decyzja wykonawcza (UE) 2024/1828 przekracza uprawnienia wykonawcze przewidziane w rozporządzeniu (WE) nr 1829/2003;

2. uważa, że decyzja wykonawcza (UE) 2024/1828 jest niespójna z prawem Unii, gdyż nie odpowiada celowi rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 zakładającemu – zgodnie z zasadami ogólnymi określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002 ([13]) – stworzenie podstawy do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony życia i zdrowia ludzkiego, zdrowia i dobrostanu zwierząt, środowiska naturalnego oraz interesów konsumentów w związku z genetycznie zmodyfikowaną żywnością i paszą, przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego;

3. wzywa Komisję do uchylenia decyzji wykonawczej (UE) 2024/1828;

4. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w skierowanym do posłów piśmie z 11 września 2020 r. Komisja w końcu przyznała, iż przy podejmowaniu decyzji o zezwoleniu na wprowadzenie GMO należy uwzględniać zasady zrównoważonego rozwoju ([14]); jest jednak głęboko rozczarowany faktem, że od tego czasu Komisja wciąż zezwala na przywóz GMO do Unii mimo sprzeciwu Parlamentu i większości państw członkowskich;

5. ponownie apeluje do Komisji o uwzględnianie zobowiązań Unii wynikających z umów międzynarodowych, takich jak paryskie porozumienie klimatyczne, Konwencja ONZ o różnorodności biologicznej i cele zrównoważonego rozwoju ONZ; ponawia apel o to, by projektom aktów wykonawczych towarzyszyło uzasadnienie wyjaśniające, w jaki sposób gwarantują one przestrzeganie zasady „nie szkodzić” ([15]);

6. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządom i parlamentom państw członkowskich.

([12]) Zgodnie z art. 6 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 182/2011 Komisja „może przyjąć”, a nie „przyjmuje” zezwolenie, jeżeli nie opowie się za nim kwalifikowana większość państw członkowskich w komitecie odwoławczym.

([13]) Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj).

([14]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf.

([15]) Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 stycznia 2020 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (Dz.U. C 270 z 7.7.2021, s. 2), ust. 102.